Відгук наукового керівника

кандидата економічних наук, завідувача кафедри економіки і маркетингу
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Л. М. Горбатюк на дисертацію Холода Євгена Сергійовича
«Економічний механізм розвитку інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств»
зі спеціальності 051 Економіка

Стійке економічне зростання сільськогосподарських підприємств неможливе без фінансової складової. Необхідність здійснення інвестицій у галузь є об'єктивною через специфіку процесу виробництва сільіькогосподарської продукції. Інвестування забезпечує надходження коштів з метою розроблення та впровадження інновацій, модернізації виробництва, підвищення його ефективності та стабільного економічного розвитку аграрного сектору в цілому. З цією метою використовуються власні, залучені та кредитні джерела інвестування.

Зміцнення інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств сприятиме виробництву якісної та конкурентоспроможної продукції, технічному та технологічному переозброєнню галузі, підвищенню ефективності управління інноваціями та інвестиціями в аграрній сфері й забезпеченню продовольчої безпеки країни в цілому. Однак аграрний бізнес в умовах продовження воєнних дій на території країни, за наявності незначної кількості фінансових інструментів на ринку України, потрапив у пастку обмеженого доступу до ресурсів. Відновлення позитивної динаміки інвестиційних процесів вимагає радикальних заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості аграрної галузі. Актуальність теми дисертаційного дослідження визначається ключовими викликами сучасного аграрного сектору України, особливо в умовах війни та з огляду на основні напрями повоєнної відбудови і євроінтеграції.

Дисертація Є. С. Холода присвячена подальшому розвитку теоретико-методичних положень і практичних рекомендацій щодо формування економічного механізму розвитку інвестиційної привабливості обґрунтував важливість фінансових вкладень, визначив основні джерела надходжень інвестицій у сільське господарство; на прикладі лідерів ринку (Kernel, МХП та Astarta-Kyiv) проаналізував сучасний стан інвестиційної діяльності у вітчизняному сільському господарстві; визначив основні чинники, які впливають на залучення інвестицій у галузь сільського господарства; запропонував пріоритетні напрями активізації інвестиційної діяльності в галузі в умовах війни та її повоєнного відновлення.

Наукова новизна результатів дослідження полягає у вдосконаленні когнітивного моделювання розвитку інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств, яке, на відміну від наявних підходів,

ґрунтується на інтеграції методики UNIDO в архітектуру управління, що передбачає поєднання таких складових: орієнтованість на інвестора (оцінювання ефективності використання капіталу, сценарних варіантів розвитку економічного оточення та організаційно-правових форм реалізації проєкту (юридичного забезпечення податкової політики, економічної активності, державної підтримки)); ефекту від реалізації проєкту (фінансово-економічного, науково-технічного, соціально-екологічного); екологічності та стійкості (фокусування на «зеленому» виробництві, енергоефективності та мінімізації відходів).

Науковий інтерес становить обґрунтований дисертантом методичний підхід до оцінювання інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств, який, на відміну від наявних підходів, ґрунтується на застосуванні деагрегованої системи локальних детермінант розвитку та враховує нелінійні функціональні залежності між параметрами інвестиційної активності й операційної ефективності капіталу. У сукупності зазначені характеристики забезпечують перехід від формального визначення фінансового стану до активного проєктування стійкого інвестиційного потенціалу суб'єктів господарювання, що дає змогу кількісно ідентифікувати точки стратегічного зростання та мінімізувати інформаційну асиметрію в системі «підприємство – інвестор».

Експериментальна частина дослідження характеризується комплексним аналізом інвестиційної діяльності найбільших в Україні агропромислових холдингів: Kernel, МХП, Astarta-Kyiv, які є лідерами національного агросектору та представлені на міжнародних ринках. На основі отриманих результатів ідентифіковано значну диференціацію адаптаційних моделей об'єктів дослідження. Встановлено, що вертикально інтегрована структура МХП та стратегія диверсифікації Astarta-Kyiv забезпечили підприємствам вищий рівень фінансової резильєнтності, ніж у Kernel, який виявився більш вразливим до блокування морської логістики.

Важливим результатом дисертаційного дослідження є розробка функціонально-економічного механізму підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств, що ґрунтується на синергетичній інтеграції інструментів вартісно-орієнтованого управління, контрактно-інституційної стабілізації, та вдосконаленого ризик-менеджменту.

Практична цінність наукового дослідження полягає у використанні результатів дисертації з метою формування економічного механізму розвитку інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств в умовах воєнної турбулентності та макроекономічної невизначеності. Зокрема, у діяльність KERNEL HOLDING S.A. (Kernel), упроваджено практичні рекомендації щодо застосування деагрегованої системи локальних детермінант для оцінювання інвестиційної привабливості, вартісно-

орієнтованого управління, контрактно-інституційної стабілізації та матричного підходу до стратегічного позиціонування бізнес-сегментів.

Результати дослідження щодо оптимізації структури капіталу через показник WACC з урахуванням ефекту від реалізації біогазових проєктів, управління інтегральним ризиковим профілем (RAROC) та сценарного моделювання стратегічного потенціалу впроваджено в діяльності МНР SE.

У діяльності Astarta Holding PLC (Astarta-Kyiv) упроваджено результати дослідження щодо управління маржинальністю через індекс капітальної інвестиційної дохідності (I_CI) для оцінювання віддачі від інвестицій у модернізацію цукрових заводів та біогазовий комплекс, інтеграції ESG-факторів у вартість бізнесу як нематеріальних драйверів, а також сценарного моделювання інвестиційної привабливості.

Крім того, результати дисертаційного дослідження використано Громадською організацією «Асоціація науковців України» під час підготовки рекомендацій щодо формування економічного механізму розвитку інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств.

Освітньо-наукову програму «Економіка» здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти виконав у повному обсязі. Є. С. Холод зарекомендував себе як відповідальний, працелюбний, добросовісний та сумлінний здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Під час написання наукового дослідження, підготовки наукових статей і доповідей на конференціях дисертант дотримувався основних принципів академічної доброчесності. Завершену наукову роботу перевірено на академічний плагіат за допомогою визначеної в університеті програмно-технічної системи StrikePlagiarism.com.

Дисертаційна робота на тему «Економічний механізм розвитку інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств» є завершеною одноосібною науковою працею. Наукові результати, викладені в дослідженні, одержані автором самостійно та є його науковим здобутком. Отримані результати мають високий рівень обґрунтованості, наукової валідності та практичну значущість.

Вважаю, що Євген Сергійович Холод заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка.

Науковий керівник:
кандидат економічних наук,
завідувач кафедри економіки і маркетингу
ДЗ «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка» Людмила ГОРБАТЮК

Підпис Людмили Горбатюк
Засвідчую
Начальник відділу кадрів
ДЗ "Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка"

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ * ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА * ВІДДІЛ КАДРІВ * КОД 02125131 * ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД